

PATÁS HÁZIÁLLATOK ELNEVEZÉSEI

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A RÉGI KIFEJEZÉSEKRE

Dr. Kenéz Árpád
Állattenyésztési
Teljesítményvizsgáló Kft.

LÓ

Nőivarú ló: kanca, kabala, kabola, kacola, kabla, maksa (idős kanca)

Hímivarú ló: mén, monyas, csődör

Herélt hím állat: herélt, ötödfű herélt, paripa

Fiatal egyed: csikó, vehem, vemhe, gyermekló, lófiú, baksa, rúgott csikó (elválasztott)

Csigás ló: valószínűleg igásló értelmű

A gyerekló és a monyas még a kasztrálás előtt álló hímivarú állat.

A szaporodáshoz köthető szavak: sárlás, fedztetés, csitkózás (ellés)

SZARVASMARHA

Nőivarú szarvasmarha: tehén, üsző, ünő

Hímivarú szarvasmarha: bika, monyas borjú

Herélt hímállat: ökör, tinó

Fiatal egyed: borjú, növendékmarha, rúgott bornyú (elválasztott)

Hízómarha: sőre, göböly, pőcs

A szaporodáshoz köthető szavak: folytatás, futóság, fedztetés, borjazás

SERTÉS

Nőivarú sertés: koca, göbe, anya, nőtény disznó, golda, goda, gölye, gője, emse, emese, eme, emő, előhasi göbe, meddőgöbe, fiaskoca, fiasdisznó (megtermékenyült)

Hímivarú sertés: kan, kani

Herélt hímállat: ártány, ártán, átán

Miskárolt nőivarú állat: herélt emse, herélt magló

Fiatal egyed: apró sertés, malac, szopós malac, südő, sütésre szánt malac a verőmalac (furkósbottal ütötték agyon)

Tenyésztésre szánt egyed: magdisznó, magsertés, maglódisznó, maglósertés Hízó: göboly sertés

A szaporodáshoz köthető szavak: bűg, felbűg, megbűg; görög, görget, meggörget, rühet, rühedzik, fialás, ellés, malacozás

JUH

Nőivarú juh: anyajuh, canga (fejős juh)

Hímivarú juh: berbécs, kos

Herélt hímállat: ürü

Fiatal egyed: jerke (nőtény), bárány, szopós bárány, tejes bárány, mióra (jerkebárány), kirlán (egyéves bárány), nótin, diszke (fiatal juh, kecske, marha), toklyó (1-2 éves korig)

A szaporodáshoz köthető szavak: berregés, ellés

KECSKE

Nőivarú kecske: fejőskápra, jerke, hasa, vemhes, meddő, anyaállat

Hímivarú kecske: bak, cáp, bakkecske

Herélt hímállat: cap

Fiatal egyed: cápgidó, cápolló, gödölye, gida, geda, gidó

A szaporodáshoz köthető szavak: üzekedés, megűződés, berreg („Megbergi a cáp a nőténykecskét.”), ellés, kecskézés, gidázás, gidózás, fiadzás, gidát kap

ÁLTALÁNOSAN

Kormegjelölésre: marhánál és lónál a másodfüves, harmadfüves, negyedfüves, ötödfüves, tavalyi

Malacoknál: téli malac, nyári malac

Növendék sertésnél: hízó

Rejtett heréjű vagy rosszul herélt ló/szarvasmarha: komor, kondor, homály, butacsírás